

Programación de CLARINETE

2023 / 24



PROGRAMACIÓN ELABORADA POR:

ALEIDA DOVAL GOLMAR

JOSÉ LUIS TABOADA AREÁN

Táboa de Contidos

1. Introducción	6
1.1. Marco Legal	7
1.2. Características do Centro	9
1.3. Características do alumnado	9
2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais	12
2.1. Grao Elemental	12
2.2. Grao Profesional	13
3. Obxectivos específicos das ensinanzas musicais	15
4. Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de Clarinete	17
4.1. Grao Elemental da materia de Clarinete	17
4.1.1. Obxectivos	17
4.1.2. Contidos	18
4.2. Grao Profesional da materia de Clarinete	18
4.2.1. Obxectivos	19
4.2.2. Contidos	19
5. Metodoloxía	21
5.1. Principios metodolóxicos	21
5.2. Métodos didácticos	22
6. Atención á diversidade	23
7. Temas transversais	24
7.1. Educación en valores	24
7.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)	25
8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas	26
8.1. Actos institucionais	26
8.2. Cursos e clases maxistras	¡Error! Marcador no definido.
8.3. Audicións	¡Error! Marcador no definido.

8.4. Outros **¡Error! Marcador no definido.**

9. Secuenciación por cursos	28
9.1. Curso: 1º de Grao Elemental	28
9.1.1. Obxectivos	28
9.1.2. Contidos	28
9.1.3. Avaliación	29
9.1.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	32
9.1.5. Medidas de recuperación	33
9.1.6. Recursos didácticos	34
9.2. Curso: 2º de grao elemental	36
9.2.1. Obxectivos	36
9.2.2. Contidos	36
9.2.3. Avaliación	37
9.2.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	40
9.2.5. Medidas de recuperación	40
9.3. Curso: 3º de grao elemental	43
9.3.1. Obxectivos	43
9.3.2. Contidos	43
9.3.3. Avaliación	44
9.3.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	47
9.3.5. Medidas de recuperación	47
9.3.6. Recursos didácticos	49
9.4. Curso: 4º de grao elemental	51
9.4.1. Obxectivos	51
9.4.2. Contidos	51
9.4.3. Avaliación	52
9.4.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	55
9.4.5. Medidas de recuperación	55
9.4.6. Recursos didácticos	57
9.5. Curso: 1º de grao profesional	58
9.5.1. Obxectivos	58

9.5.2.	Contidos.....	58
9.5.4.	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	62
9.5.5.	Medidas de recuperación.....	62
9.5.6.	Recursos didácticos.....	64
9.6.	Curso: 2º de grao profesional	66
9.6.1.	Obxectivos	66
9.6.2.	Contidos.....	66
9.6.3.	Avaliación	66
9.6.4.	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	70
9.6.5.	Medidas de recuperación.....	70
9.6.6.	Recursos didácticos.....	71
9.7.	Curso: 3º de grao profesional	73
9.7.1.	Obxectivos	73
9.7.2.	Contidos.....	73
9.7.3.	Avaliación	73
9.7.4.	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	77
9.7.5.	Medidas de recuperación.....	77
9.7.6.	Recursos didácticos.....	78
9.8.	Curso: 4º de grao profesional	81
9.8.1.	Obxectivos	81
9.8.2.	Contidos.....	81
9.8.3.	Avaliación	81
9.8.4.	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	85
9.8.5.	Medidas de recuperación.....	85
9.8.6.	Recursos didácticos.....	86
9.9.	Curso: 5º de grao profesional	89
9.9.1.	Obxectivos	89
9.9.2.	Contidos.....	89
9.9.3.	Avaliación	89
9.9.4.	Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	93
9.9.5.	Medidas de recuperación.....	93
9.9.6.	Recursos didácticos.....	94

9.10. Curso: 6º de grao profesional	97
9.10.1. Obxectivos	97
9.10.2. Contidos.....	97
9.10.3. Avaliación	97
9.10.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula	101
9.10.5. Medidas de recuperación.....	101
9.10.6. Recursos didácticos.....	102
10. Procedementos de avaliación e seguimento da presente programación didáctica	105
11. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento de vento madeira.....	107
12. ANEXOS.....	108
12.1. Probas de acceso 1º de grao profesional	108
12.1.1. Contidos.....	108
12.1.2. Criterios de avaliación.....	109
12.1.3. Criterios de cualificación	110
12.2. Probas de acceso a outros cursos.....	112
12.2.1. Contidos.....	112
12.2.2. Criterios de avaliación.....	112
12.2.3. Criterios de cualificación	113
12.3. Premios Fin de Grao.....	114
12.3.1. Contidos da proba	114
12.3.2. Criterios de avaliación.....	114
12.3.3. Criterios de cualificación	115
12.4. Folla de calibración para audicións e/ou probas instrumentais.	116
12.5. Folla de calibración para escalas.....	117
12.6. Folla de calibración para primeira vista.....	118

1. Introducción

A presente Programación Didáctica de Clarinete está baseada na secuenciación dos obxectivos, contidos e criterios de avaliación ao longo dos catro cursos do grao elemental e dos seis de que consta o grao profesional, e foi realizada polo profesorado do departamento de clarinete de acordo co currículo oficial vixente para a materia e co proxecto educativo do centro, como así establecen os artigos 5º e 10º do capítulo II dos Decretos 198/2007 e 203/2007, do 27 de setembro, respectivamente.

Este documento inclúe, ademais dos obxectivos e contidos, a metodoloxía que se vai a seguir (indicando materiais e recursos didácticos que se empregarán), a avaliación e os seus tipos, procedementos e ferramentas (tanto da aprendizaxe coma da ensinanza e da propia programación), a atención á diversidade, e outras informacións que consideramos de interese e necesidade para levar a cabo o proceso de ensinanza-aprendizaxe.

Entendemos esta programación didáctica como un instrumento flexible, que permite adaptarse ás circunstancias concretas do alumnado en cada momento do seu proceso de aprendizaxe, pero ao mesmo tempo, tamén como marco de referencia que lle dá forma á nosa ensinanza garantindo que aqueles alumnos e alumnas dun mesmo nivel, e incluso con diferente profesorado, poidan acceder a unha ensinanza que favoreza a consecución dunhas competencias mínimas equiparables.

1.1. Marco Legal

Para a elaboración desta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes documentos legais, clasificados atendendo á súa data de publicación, de menor a maior antigüidade:

- **ORDE do 29 de setembro de 2015** pola que se convocan os premios extraordinarios nas ensanzas artísticas profesionais nas modalidades de música, danza e de artes plásticas e deseño na Comunidade Autónoma de Galicia, correspondentes ao curso 2014/15. DOG do 6 de outubro de 2015.

- **DECRETO 229/2011**, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG 21 de decembro de 2011.
- **CIRCULAR 15/2011** da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa pola que se ditan instrucións para determinados aspectos do funcionamento dos conservatorios elementais e profesionais de música e danza.
- **ORDE do 4 de agosto de 2011** pola que se desenvolve o Decreto 223/2010, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento Orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 18 de agosto de 2011.
- **DECRETO 223/2010**, do 30 de decembro, polo que se establece o Regulamento orgánico dos conservatorios elementais e profesionais de música e de danza da Comunidade Autónoma de Galicia. DOG do 19 de xaneiro de 2011.
- **ORDE do 28 de xullo de 2008**, pola que se regulan as probas de acceso ás ensinanzas profesionais de música dispostas no Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 18 de agosto de 2008.
- **CIRCULAR 21/2008** da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se regula a avaliación e cualificación dos alumnos e das alumnas que cursan as ensinanzas elementais de música e danza dispostas nos decretos 196/2007, do 20 de setembro e 198/2007, do 27 de setembro, polos que se establece a ordenación das ensinanzas de grao elemental de danza e de música, respectivamente.
- **ORDE do 8 de febreiro de 2008**, pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música que se establecen na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación. DOG do 26 de febreiro de 2008.
- **DECRETO 198/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música. DOG do 25 de outubro de 2007.

- **DECRETO 203/2007**, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música. DOG do 31 de outubro de 2007.
- **CIRCULAR 9/2007** da Dirección Xeral de Formación Profesional e Ensinanzas Especiais, pola que se ditan instrucións sobre o desenvolvemento das ensinanzas elementais e profesionais de música establecidas na Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación.

1.2. Características do Centro

O CMUS Profesional de Lalín é un Conservatorio de Música Municipal encadrado dentro dun Patronato Cultural. O Conservatorio atópase nun edificio situado ao nordeste da vila de Lalín, na zona escolar denominada Rúa da Banda de Música de Lalín nº 10. A rúa do Centro é unha rúa morta, sen saída, que dá acceso ao IES Ramón M^a Aller Ulloa e ao Parque do Pontiñas.

O edificio que alberga ao CMUS Profesional de Lalín é o Auditorio Municipal de Lalín. Este edificio divídese en dúas zonas de aulas diferenciadas divididas pola Sala “Tuno Valdés”. O Centro conta con dúas zonas de aulas, dous auditorios, biblioteca, zona de oficinas, cabinas de estudo, etc. O edificio está compartido con outras asociacións e diversas actividades culturais

Lalín está situado na Comarca do Deza, corazón de Galicia, nunha zona de ampla influencia musical, rodeado por Concellos con numerosas bandas de música.

O horario do CMUS é de tarde, durante o curso escolar é dende as 15:30 ata as 22:00 horas.

1.3. Características do alumnado

O centro conta cunha media de 150 alumnos e alumnas, variando a súa procedencia segundo a idade e o curso que realizan. Así, a maioría dos alumnos do grao elemental pertencen ao concello de Lalín, agás algúns que veñen para

cursar especialidades como piano. No Grao Profesional atopámonos con alumnos de Concellos próximos como Silleda, Agolada, Chantada, etc.

Un feito que condiciona a permanencia no CMUS dos alumnos é o momento no que acoden á Universidade, provocando o maior número de baixas entre o alumnado, posto que se teñen que desprazar a vivir lonxe.

Hai que destacar a importancia das bandas de música na nosa zona de influencia, feito que condiciona a elección do instrumento e o interese polo estudo do mesmo.

As principais motivacións para o estudo neste Centro son:

- A obtención dun título que lles abra saídas profesionais, e que posibilite a continuidade de estudos no grao superior de música.
- A calidade da ensinanza.
- A ubicación do Conservatorio.

As expectativas de futuro do alumnado varían segundo o grao no que se atopan: os/as alumnos/as de grao elemental teñen como principal obxectivo obter unha formación que lles permita gozar da música e poder continuar os seus estudos. O alumnado do grao profesional manifesta as súas preferencias por dedicarse á docencia e á práctica instrumental (orquestra, banda, coro, cámara, solista, etc.), e, se cadra, continuar os seus estudos nun Conservatorio Superior de Música.

No estudo individual do alumnado resalta o esforzo, a análise do repertorio e a comprensión do mesmo. Como gran problema sobresa a falta de tempo, especialmente no grao profesional, debido á gran cantidade de horas que o alumnado pasa no seu centro de ensinanza obrigatoria. Outros problemas son a falta de organización, de constancia e concentración no estudo.

O clima existente entre o alumnado e o profesorado do centro é óptimo, sendo este un dos valores máis apreciados por ambas partes.

É de destacar que as preferencias do alumnado no seu tempo de lecer, sigan relacionadas coa música, debido á importancia que dan á asistencia a concertos ou á escoita da mesma na casa.

Como conclusión, extraemos que ao ser este un centro de ensinanzas artísticas o grao de satisfacción do alumnado co centro é alto, por non ser obrigatorios os devanditos estudos.

2. Obxectivos xerais das ensinanzas musicais

2.1. Grao Elemental

O artigo 2º do capítulo I do Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, indica que a finalidade deste grao é promover a autonomía do alumnado para que a súa capacidade de expresión musical adquira a calidade artística necesaria que permita acceder ao grao profesional.

Esta finalidade acadaríase coa consecución dos obxectivos ou capacidades ao longo dos catro cursos dos que consta o grao elemental e que o artigo 3º do capítulo I do mesmo Decreto enumera:

- ☉ a) Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.
- ☉ b) Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar a música de diferentes épocas e estilos, gozar con ela e enriquecer as propias posibilidades de comunicación e de realización persoal.
- ☉ c) Coñecer e valorar a importancia da respiración e do dominio do propio corpo no desenvolvemento da técnica instrumental, da calidade do son e da interpretación.
- ☉ d) Relacionar os coñecementos musicais coas características da escritura e da literatura do instrumento da especialidade, coa finalidade de adquirir as bases que permitan desenvolver a interpretación artística.
- ☉ e) Interpretar en público, coa necesaria seguridade en si mesmo, para vivir a música como medio de comunicación.
- ☉ f) Interpretar música en grupo habituándose a escoitar outras voces ou instrumentos, e adaptarse harmonicamente ao conxunto.
- ☉ g) Ser consciente da importancia do traballo individual e adquirir a capacidade de escoitarse e ser crítico consigo mesmo.
- ☉ h) Valorar o silencio como elemento indispensable para o desenvolvemento da concentración, a audición interna e o pensamento musical.
- ☉ i) Ser consciente da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.

- j) Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

2.2. Grao Profesional

O Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanza profesional de réxime especial de música, indica no artigo 2º que a súa finalidade é proporcionarlle ao alumnado unha formación artística de calidade e garantir a cualificación dos futuros profesionais da música, ordenándose en catro funcións básicas: formativa, orientadora, profesionalizadora e preparatoria para estudos posteriores.

Esta finalidade acádase ao longo dos seis cursos dos que consta este grao coa consecución dos seguintes obxectivos que aparecen enumerados no artigo 3º do mesmo Decreto:

- Habitarse a escoitar música e establecer un concepto estético que permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.
- Desenvolver a sensibilidade artística e o criterio estético como fonte de formación e enriquecemento persoal.
- Analizar e valorar a calidade da música.
- Coñecer os valores da música e optar polos aspectos xurdidos dela máis axeitados para o desenvolvemento persoal.
- Participar en actividades de animación musical e cultural que permitan vivir a experiencia de transmitir o gozo da música.
- Coñecer e empregar con precisión o vocabulario específico relativo aos conceptos científicos da música.
- Coñecer e valorar o patrimonio musical como parte integrante do patrimonio histórico e cultural.
- Tomar conciencia da importancia dunha escoita activa como base imprescindible na formación de futuros profesionais.

- Fomentar a utilización do patrimonio musical en xeral, e a do galego en particular, como medio indispensable no enriquecemento da persoa e da súa formación musical.

3. Obxectivos específicos das ensinanzas musicais

A diferenza do Decreto 198/2007, que establece a ordenación do currículo das ensinanzas elementais, no Decreto 203/2007 de ordenación das ensinanzas profesionais recóllense no artigo 6º os obxectivos específicos destas, que serán desenvolvidos de xeito máis concreto no currículo de cada materia e que citaremos nos seguintes apartados deste mesmo punto.

Estes obxectivos específicos ou capacidades que deben ser adquiridos polo alumnado do grao profesional das ensinanzas de música son:

- ☉ a) Superar con dominio e capacidade crítica os contidos e os obxectivos formulados nas materias que compoñen o currículo da especialidade elixida.
- ☉ b) Coñecer os elementos básicos das linguaxes musicais, as súas características, as funcións e as transformacións nos contextos históricos.
- ☉ c) Utilizar o oído interno como base da afinación, da audición harmónica e da interpretación musical.
- ☉ d) Formar unha imaxe axustada das posibilidades e das características musicais de cada un, tanto a nivel individual como en relación co grupo, coa disposición necesaria para saber integrarse como un membro máis del ou para actuar como responsable do conxunto.
- ☉ e) Compartir vivencias musicais de grupo na aula e fóra dela que permitan enriquecer a relación afectiva coa música, a través do canto e da participación instrumental en grupo.
- ☉ f) Valorar o corpo e a mente para utilizar con seguridade a técnica e poder concentrarse na audición e na interpretación.
- ☉ g) Relacionar e aplicar os coñecementos adquiridos en todas as materias que compoñen o currículo, nas vivencias e nas experiencias propias para acadar unha interpretación artística de calidade.
- ☉ h) Coñecer e aplicar as técnicas do instrumento ou da voz de acordo coas exigencias das obras.
- ☉ i) Adquirir e demostrar os reflexos necesarios para resolver eventualidades que xurdan na interpretación.

- j) Cultivar a improvisación e a transposición como elementos inherentes á creatividade musical.
- k) Interpretar individualmente ou dentro da agrupación correspondente obras escritas en todas as linguaxes musicais, afondando no coñecemento dos estilos e das épocas, así como nos recursos interpretativos de cada un destes.
- l) Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.

4. Obxectivos, contidos e criterios de avaliación da materia de Clarinete

4.1. Grao Elemental da materia de Clarinete

No Anexo II do Decreto 198/2007, do 27 de setembro, polo que se establece a ordenación do grao elemental das ensinanzas de réxime especial de música, establécense os obxectivos, contidos e criterios de avaliación sobre os que se basea a presente programación.

4.1.1. Obxectivos

O ensino de instrumentos de vento madeira no grao elemental terá como obxectivo contribuir a desenvolver no alumando as capacidades seguintes:

- Adoptar unha posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza a correcta colocación do instrumento e a coordinación entre ámbalas mans.
- Controlar o aire mediante a respiración diafragmática e os músculos que forman a embocadura, de xeito que posibilite unha correcta emisión, afinación, articulación e flexibilidade do son.
- Saber empregar con precisión os reflexos necesarios para corrixir de forma automática a afinación das notas e a calidade do son.
- Coñecer as características e as posibilidades sonoras do instrumento e sabelas empregar, dentro das exixencias do nivel, tanto na interpretación individual como na de conxunto.
- Demostrar unha sensibilidade auditiva que permita o control permanente de afinación e o perfeccionamento continuo da calidade sonora.
- Emitir un son estable, en toda a extensión do instrumento, comezando a empregar o vibrato e os matices para lle dar cor e expresión á interpretación musical.
- Coñecer a montaxe e a fabricación das lingüetas e poder rebaixalas para o seu correcto funcionamento (instrumentos de lingüeta dobre).
- Interpretar un repertorio básico integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde a este nivel.

4.1.2. Contidos

- Práctica da relaxación e respiración para o desenvolvemento da capacidade pulmonar.
- Fortalecemento dos músculos faciais.
- Exercicios de respiración sen instrumento e con el (notas tidas controlando a afinación, calidade do son e dosificación do aire).
- Desenvolvemento da sensibilidade auditiva como premisa para a obtención dunha boa calidade de son.
- Práctica de escalas e intervalos (terceiras, cuartas), controlando a emisión do aire en diferentes articulacións.
- Emisión do son en relación coas dinámicas e alturas.
- Desenvolvemento da flexibilidade nos saltos, nas articulacións, nos trinos, etc.
- Práctica de conxunto con outros instrumentos para desenvolver a afinación, o axuste e a precisión rítmica.
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Adquisición de hábitos de estudo correctos e eficaces.
- Lectura á vista de obras e de fragmentos sinxelos.
- Iniciación á comprensión das estruturas musicais nos seus niveis (motivos, temas, períodos, frases, seccións, etc.), para chegar a unha interpretación consciente e non simplemente intuitiva.
- Selección progresiva canto ao grao de dificultade de exercicios, estudos e obras do repertorio que se consideren útiles para o desenvolvemento conxunto da capacidade musical e técnica do alumnado.

4.2. Grao Profesional da materia de Clarinete

En canto aos elementos curriculares do grao profesional que serviron de base para a elaboración desta programación, estes pódense consultar no Anexo II do Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música.

4.2.1. Obxectivos

As ensinanzas dos instrumentos de vento-madeira (fauta travesa, óboe, clarinete, fagot e saxofón) dos estudos profesionais de música terán como obxectivo contribuír a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- ☉ a) Demostrar a sensibilidade auditiva necesaria para perfeccionar gradualmente a calidade sonora.
- ☉ b) Interpretar un repertorio que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos de dificultade adecuada a este nivel.
- ☉ c) Practicar a fabricación de lingüetas dobres (para os instrumentos que as teñen).
- ☉ d) Demostrar autonomía progresivamente maior para solucionar cuestións relacionadas coa interpretación: dixitación, articulación, fraseo, etc.
- ☉ e) Coñecer as diversas convencións interpretativas vixentes en distintos períodos da historia da música instrumental, especialmente as referidas á escritura rítmica ou á ornamentación.
- ☉ f) Adquirir e aplicar progresivamente ferramentas e competencias para o desenvolvemento da memoria.
- ☉ g) Desenvolver a capacidade de lectura á primeira vista e aplicar con autonomía progresivamente maior os coñecementos musicais para a improvisación co instrumento.
- ☉ h) Practicar a música de conxunto, en formacións camerísticas de diversa configuración e desempeñando papeis de solista con orquestra en obras de dificultade media, desenvolvendo así o sentido da interdependencia dos respectivos cometidos.

4.2.2. Contidos

- ☉ Desenvolvemento en profundidade da velocidade e de toda a gama de articulacións posibles (velocidade en legato, nos distintos «estaccatos», nos saltos, etc.).
- ☉ Afondamento no estudo do vibrato de acordo coas exixencias interpretativas dos diferentes estilos.
- ☉ Traballo de todos os elementos que interveñen no fraseo musical: liña, cor e expresión, adecuándoos aos diferentes estilos, con especial atención ao seu estudo nos tempos lentos.

- Estudo do rexistro sobreagudo nos instrumentos que o utilizan.
- Práctica de conxunto con outros instrumentos para desenvolver ao máximo o sentido da harmonía, a afinación, o ritmo, etc.
- Estudo do repertorio solístico con orquestra de diferentes épocas correspondente a cada instrumento.
- Estudo dos instrumentos afíns.
- Iniciación á interpretación de música contemporánea e ao coñecemento das súas grafías e efectos.
- Fabricación de canas segundo os métodos tradicionais (instrumentos de lingüeta dobre).
- Adestramento permanente e progresivo da memoria.
- Práctica da lectura á vista.
- Audicións comparadas de grandes intérpretes para analizar de xeito crítico as características das súas diferentes versións.

5. Metodoloxía

Pola propia natureza da ensinanza de Clarinete, ao ter unha maior carga de traballo individual, as técnicas de ensinanza serán individuais e activas, e o método a empregar será a autoaprendizaxe guiada, onde o profesor en cada clase orientará e motivará ao alumnado para a busca, procesamento e aplicación da información necesaria, así como a aprendizaxe por proxectos, xa que estes coñecementos que adquirirá poranse en práctica nas metas ou proxectos establecidos, desde a preparación de obras e estudos hasta un programa de concerto.

Para dar reposta a todo o anterior, e de xeito xeral, as estratexias metodolóxicas adaptaranse á madurez do alumnado e aos factores contextuais da clase, como son o tempo dispoñible e os espazos e recursos cos que se conte.

5.1. Principios metodolóxicos

Os principios que rexen a elaboración desta programación didáctica dotándoa de coherencia e sentido son:

- **Actividade:** O carácter instrumental da especialidade de clarinete require da práctica, polo que o principio de que as cousas se aprenden facéndolas vai implícito na nosa ensinanza.
- **Autonomía:** Cada alumno/a será orientado nas súas clases individuais e nos ensaios colectivos, ensinándolle a traballar de forma independente e a tomar decisións por si mesmo.
- **Creatividade:** Ao tratarse dunha ensinanza artística, toda actividade que realicemos tratará de estimular o pensamento e a imaxinación, buscando conseguir que os nosos alumnos non repitan soamente o que dicimos e pedimos.
- **Individualización:** A nosa ensinanza da materia é individual a maior parte do tempo, algo que nos facilita que en cada clase se teña en conta a dimensión persoal e afectivo social de cada alumno ou alumna.
- **Flexibilidade e diversidade de estratexias didácticas:** Co fin de conseguir os obxectivos propostos poderemos realizar as adecuacións que fosen precisas na temporalización dos contidos.

- **Convivencia:** Nos casos en que as actividades da nosa ensinanza requiran de traballo en equipo fomentárase en todo momento un clima de cordialidade e respecto entre o alumnado.
- **Significación:** Esta será unha das vías de motivación que empregaremos, presentando o que se aprende como algo que será útil noutras situacións, que terá aplicación reais.
- **Interdisciplinabilidade:** Buscaremos relacionar os contidos da nosa materia cos das outras materias do currículo que cursa o noso alumnado para dotalos dunha maior significación

5.2. Métodos didácticos

Á hora de decidir os métodos didácticos para esta programación didáctica tivéronse en conta os seguintes enfoques:

- **Modelo constructivista:** Tomando como idea principal que o coñecemento é unha construción persoal na que o/a alumno/a elabora significados propios a partir duns coñecementos previos, a través dunha actividade intelectual e práctica.
- **Aprendizaxe significativa:** Este modelo de aprendizaxe está moi relacionado co constructivista, xa que a adquisición de coñecemento polo alumno realízase construíndo sobre os seus propios esquemas, sumando información sobre a que xa ten, que lle será útil para aplicar noutras situacións.

Para que isto se produza, debemos ter en conta ao longo de toda actividade:

- a) Que o alumnado teña unha boa actitude, algo que se consegue facéndolle ver que o que están a facer ten sentido, é dicir ten unha razón, unha finalidade, así como fomentando o bo clima de clase, a autoconfianza, etc.
- b) Que o que se ensine presente unha estrutura lóxica dentro da materia, enfocando o traballo de forma globalizadora.
- c) Que as novas aprendizaxes se relacionen cos coñecementos previos, é dicir, os contidos deben ter significatividade psicolóxica.
- d) Que sexan conscientes da importancia do estudo individual, fomentando o interese e o respecto polo hábito de estudo e ensinándolles a maneira de que ese tempo sexa eficiente.

6. Atención á diversidade

A diversidade constitúe un valor que enriquece e diversifica a realidade, esixindo no plano educativo unha maior atención por parte do profesorado.

É un feito que os alumnos que acceden a un conservatorio presentan diferenzas individuais e non todos os alumnos aprenden ao mesmo ritmo nin teñen as mesmas capacidades, polo que será labor do profesorado adecuar a práctica docente ás necesidades e características do alumnado.

Para dar resposta á diversidade, desde a clase de clarinete teremos en conta as seguintes pautas:

- Traballar con materiais abertos e flexibles, que plantexen diversas estratexias para o logro dos coñecementos.
- Ter en conta as diferenzas individuais e de grupo que se detectan na avaliación inicial: os intereses dos nenos, o contacto que tiveron coas actividades, as destrezas adquiridas, etc.
- Buscar orientación externa, de ser necesario, co propio centro como mediador.
- Respetar o ritmo de aprendizaxe de cada alumno.
- Diversificar as actividades para lograr os obxectivos.
- Plantexar actividades de diferente dificultade e integrar aos alumnos na máis apropiada ao seu nivel.
- Fomentar a pedagogía do éxito, é dicir, valorar os pequenos logros de cada un e considerar positivamente o seu proceso de aprendizaxe.
- Potenciar o traballo das actitudes para lograr o respecto de todos.

A atención á diversidade constitúe un indicador moi positivo da saúde do noso sistema educativo, xa que un sistema que tamén intenta dar resposta a todos eses nenos e nenas con deficiencias a nivel persoal e con características cognoscitivas por encima da media, é un sistema educativo próximo ás necesidades reais do educando. Neste sentido a nosa programación didáctica intentará establecer os instrumentos necesarios, en consonancia cos outros documentos do centro, para lograr unha educación musical comprensiva e de calidade.

7. Temas transversais

A nosa materia tamén trata esta serie de elementos transversais que son abordados desde cada unha das diferentes materias que comprenden o currículo das ensinanzas de réxime especial de música, e que nos dan a oportunidade de reflexionar sobre a dimensión máis persoal da educación.

7.1. Educación en valores

Á hora de abordar a educación en valores seguiranse as seguintes consignas:

- A **educación ambiental** tratarémola a través do coidado pola produción excesiva de sons por parte do alumnado, a concienciación sobre contaminación acústica, e a través da importancia que se lle debe de dar ao silencio como marco de calquera actividade musical.
- En canto á **educación para a saúde**, abordarámola a través da práctica corporal, aprendendo a apreciar e valorar o propio corpo e as súas posibilidades de movemento, tendo en conta e incidindo sobre a educación postural e a adquisición dun correcto ton muscular. Ademais, a música, polos seus compoñentes afectivos, fisiolóxicos e intelectuais, tamén incide de forma positiva no equilibrio persoal e anímico das persoas.
- No referente á **educación para a igualdade de sexos**, partiremos de que a música non está relacionada co sexo do alumnado, e de que toda actividade musical en grupo partirá do principio de integración, de colaboración e de respecto mutuo entre os integrantes da clase independentemente do sexo ao que pertencen.
- A **educación para a paz e a tolerancia** traballarase a partir de pezas doutras culturas e das relacións que se establezan coas persoas da contorna.
- A **educación para o lecer** traballarase a partir do concepto produtivo do ocio, a través da asistencia a concertos, audicións, recitais e outras actividades culturais, ademais de fomentar a escoita de música e a lectura de libros relacionados co traballado en clase.
- En canto á **educación do consumidor** trataremos que o alumnado adquira unha actitude crítica ante o fenómeno musical, axudándolles a forxar un criterio á hora de decantarse por diferentes versións, e

propiciando dese modo un aumento da súa capacidade de elección á hora de consumir música.

- Para rematar, a **educación moral e cívica** abordarémola ao ter presente o respecto ás normas e a necesidade da súa existencia como poden ser á hora de tocar en grupo: a entrada simultánea, o mantemento do plano sonoro adecuado, a actitude de escoita e respecto aos demais... Todas estas normas estarían referidas aos compañeiros, ao material da aula, ao profesor, etc.

7.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

Hoxe en día é difícil pensar nun modelo pedagóxico que non se complementa cos recursos tecnolóxicos, permitindo unha formación máis completa e posibilitando unha renovación na pedagogía e na didáctica. A educación ten que avanzar ao paso da sociedade co fin de enriquecerse mutuamente.

Cada vez é mais habitual o uso de móbiles/tablets, os cales teñen aplicacións de uso pedagóxico (afinador, metrónomo...). Tamén temos aplicacións para axudar ao profesorado como o caderno do profesor o cal serve de organizador para os docentes.

No centro cóntase con acceso a internet o cal facilita moito o traballo na aula, tanto para escoitar obras musicais como para facer búsquedas relacionadas co traballo que se está desenrolando na aula.

Dentro da aula de clarinete traballamos co programa Smartmusic, este é un software interactivo de aprendizaxe musical que ofrece o entorno ideal para o aprendizaxe dos estudantes de banda, orquestra e coro. Neste programa temos acceso ilimitado á biblioteca de acompañamento máis importante do mundo para todas as idades e niveles, que inclúe miles de pezas de música.

8. Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Dentro da Sección II do Proxecto Educativo de Centro do noso conservatorio, referente ás normas de organización e funcionamento, e concretamente no título cuarto do capítulo 4, establécese que estas actividades se poderán clasificar en actos institucionais, cursos e clases maxistras, audicións e outros.

O alumnado de Clarinete terá o dereito de asistir, aínda que non a obriga, ás actividades culturais e de promoción das ensinanzas que se organicen dende a Aula de Clarinete, agás nas audicións, onde si deberán participar.

A organización de todas as actividades extraordinarias e complementarias do conservatorio correspóndenlle, como norma xeral, ao Equipo de Actividades Culturais e á Dirección como coordinadora do dito equipo. Para todas estas actividades agás as audicións de aula (non sendo casos especiais que así o requiran), establecerase un plan de actuación que pode ser consultado no artigo 36º do título cuarto da sección do Proxecto Educativo do Centro anteriormente citado.

8.1. Actos institucionais

Entre os actos institucionais do noso CMUS están:

- Acto de apertura e presentación do curso.
- Concerto de fin de curso e entrega de diplomas e cualificacións.

Ademais das actividades que se realizan no seo do propio Centro, intentarase celebrar concertos en salas ou espazos que permitan unha maior proxección e divulgación da nosa tarefa didáctica (Museo, Círculo de Recreo, etc.)

8.2. Cursos e clases maxistras

Os cursos e clases maxistras a realizar serán propostos polo departamento correspondente, e aprobados pola dirección do Centro pasando a ser

actividades extraescolares ou complementarias do Centro.

No caso de haber orzamento para as actividades, será a Dirección do Centro que estableza os criterios de distribución do mesmo.

8.3. Audicións

Cada departamento organizará audicións de alumnos que se realizaran de maneira continuada ao longo do curso.

A Aula de Clarinete organizará audicións, que poderán ser tanto na aula como no auditorio do Centro, ao longo do curso nas que o alumnado deberá participar amosando o traballo realizado na aula, interpretando obras individualmente ou en Grupo.

8.4. Outros

A Aula de clarinete colabora na medida do posible formando Conxuntos tanto en Grao Elemental como en Grao Profesional para tocar Concertos en diferentes espazos, tanto en grupo como individualmente.

9. Secuenciación por cursos

A continuación desenvólvese a programación didáctica de Clarinete dos graos elemental e profesional por cursos.

9.1. Curso: 1º de Grao Elemental

9.1.1. Obxectivos

O Primeiro curso do Grao Elemental das ensinanzas de clarinete contribuirá a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Adquirir os fundamentos dunha posición corporal correcta buscando a tonicidade muscular adecuada de tronco e extremidades, tanto sentado como erguido.
- Conseguir unha toma de aire (inspiración) o máis relaxada e profunda posible.
- Adoitar unha posición da embocadura que permita obter un son centrado e de calidade.
- Descubrir as diferentes opcións de emisión do son: primeiro só con aire para despois ir introducindo pouco a pouco o funcionamento da lingua.
- Iniciación do sentido da afinación a través da práctica na clase colectiva.
- Coñecer e practicar a escala cromática dende mi2 ata do5.
- Práctica de escalas, escalas por terceiras e arpejos de tonalidades maiores de ata unha alteración no rexistro grave e en diferentes articulacións. No caso de DoM traballarase na tesitura do3-do5.
- Memorizar pequenos fragmentos musicais e escalas.
- Coñecer as indicacións de medida, ritmo, dinámica e articulación atopadas nos textos musicais propostos para este curso.
- Adaptarse á práctica da música de conxunto.
- Coñecemento da morfoloxía do clarinete.

9.1.2. Contidos

- Control, dominio e rectificación da posición corporal do alumno co instrumento mediante a axuda dun espello.

- Exercicios de respiración con e sen instrumento (notas tenidas e práctica de bostezos respectivamente).
- Exercicios de embocadura e emisión (boquilla e barrilete, instrumento completo).
- Exercicios de afinación sobre intervalos de cuarta, quinta e oitava xustas así coma unísonos (clase colectiva).
- Escalas e arpxos de FaM, SolM e DoM en diferentes articulacións e figuracións.
- Escala cromática dende mi2 ata do5 en diferentes articulacións.
- Exercicios de memorización e interpretación.

9.1.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexeráse por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.1.3.1. Criterios de avaliación

- Adquirir unha posición correcta á hora de tocar o clarinete.
- Adquirir os fundamentos dunha boa técnica respiratoria, embocadura e emisión.

- Correcta realización das diferentes escalas e arpejos programados no curso.
- Correcta interpretación dos diferentes estudos e obras programados no curso.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, dedicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

9.1.3.2. Mínimos esixibles

- Escala e arpejos de DoM, FaM e SolM no rexistro grave e ligado.
- Escala Cromática dende Mi2 ata Do3, ligada e picada.
- Estudo dun mínimo de 10 unidades de estudos e 2 obras.
- Interpretar a primeira vista unha peza acorde ao nivel.
- Participar alomenos nunha audición durante o curso.
- Asistir a un concerto durante o curso.

9.1.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.1.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.1.3.3.2. Ferramentas:

O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que

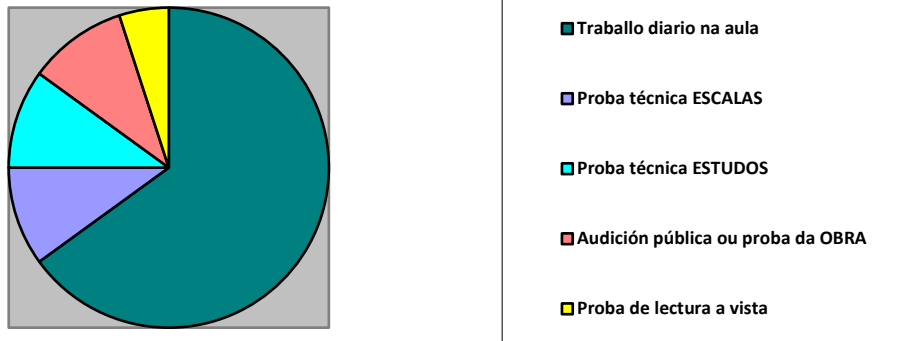
mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexaranse aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.1.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

No grao elemental terase en conta a asistencia e traballo realizados na clase colectiva dada a existencia de obxectivos directamente vencellados coa mesma (decreto 198 de 27 de setembro de 2007).

9.1.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula a un curso superior ó cal se atope o alumno é necesario que este teña superado todos os obxectivos sinalados para o

curso que estea realizando. Ademais deberá de amosar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ó que pretenda promocionar.

9.1.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.1.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudios	Obras
20%	35%	45%

9.1.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudios	Obras
20%	35%	45%

9.1.6. Recursos didácticos

BOEK, E.	A TuneDay	Voer
BOERSTOEL, J. e KASTELEIN, J.	Escoita, lee e soa	de Haske
BONETTI, R.	Enjoy playing the clarinet	Oxford
LA CRUZ, PUCHOL e BOU	Aprende con el Clarinete	Rivera
LESTER, L.	The Junior Clarinetist	Belwin Mills
PASTOR, V.	Mi Primer Clarinete. Vol. 1	Rivera
WASTALL, P.	Aprende tocando o Clarinete	Mundimúsica

VOXMAN, H.	Selected Duets. Vol. 1	Rubank Educ.
BOUCARD, M.	Andante Cantabile	Billaudot
BOUCARD, M.	Bluette	Billaudot
FAILLENOT, M.	Air Rustique	Molenaar

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

9.2. Curso: 2º de grao elemental

9.2.1. Obxectivos

O Segundo curso do Grao Elemental das ensinanzas de clarinete contribuirá a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Adoitar unha posición corporal correcta ó tocar o instrumento.
- Afianzar o proceso de respiración.
- Adoitar o necesario control dos músculos que conforman a embocadura permitindo unha boa calidade sonora en todos os rexistros.
- Diferenciar e empregar os diferentes tipos de articulación básicos.
- Mellorar progresivamente o sentido da afinación relativa e de conxunto.
- Dominar a escala cromática dende mi² ata mi⁵ así coma as tonalidades de DoM, Lam, FaM, Rem, SolM e Mim en diferentes articulacións.
- Elaborar coa axuda do profesor un sistema de traballo individual aplicable ó estudio diario.
- Memorización de fragmentos musicais e das escalas programadas no curso.
- Traballar a música de conxunto en diferentes formacións durante a clase colectiva.

9.2.2. Contidos

- Control e dominio progresivo da posición corporal ó tocar o instrumento.
- Exercicios de respiración con e sen instrumento.
- Exercicios de embocadura e emisión.
- Escala cromática dende mi² ata mi⁵ nas diferentes articulacións.
- Traballo de escalas e arpejos sobre as tonalidades programadas no curso en diferentes articulacións.
- Interpretación e memorización (cando proceda) de textos musicais programados no curso.

9.2.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexeráse por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.2.3.1. Criterios de avaliación

- Adquirir unha posición correcta á hora de tocar o clarinete.
- Adquirir os fundamentos dunha boa técnica respiratoria, embocadura e emisión.
- Correcta realización das diferentes escalas e arpexos programados no curso.
- Correcta interpretación dos diferentes estudos e obras programados no curso.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, dedicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

9.2.3.2. Mínimos esixibles

- Escala e arpexos de DoM, Lam, FaM, Rem, SolM e Mim.
- Escala Cromática dende Mi2 ata Mi5, ligada e picada.

- Estudo dun mínimo de 15 estudos, 4 dúos e 2 obras.
- Interpretar a primeira vista unha peza acorde ao nivel.
- Participar alomenos nunha audición durante o curso.
- Asistir a un concerto durante o curso.

9.2.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.2.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.2.3.3.2. Ferramentas:

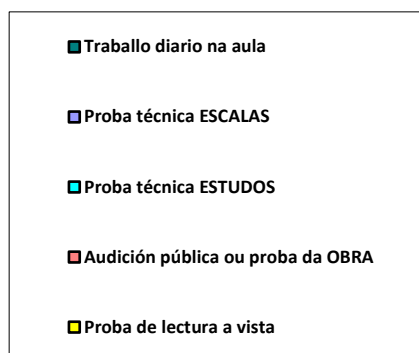
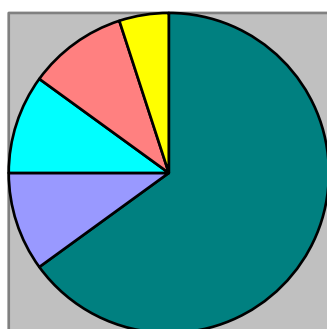
O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexaranse aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.2.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.

- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

No grao elemental terase en conta a asistencia e traballo realizados na clase colectiva dada a existencia de obxectivos directamente vencellados coa mesma (decreto 198 de 27 de setembro de 2007).

9.2.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula a un curso superior ó cal se atope o alumno é necesario que este teña superado todos os obxectivos sinalados para o curso que estea realizando. Ademais deberá de demostrar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ó que pretenda promocionar.

9.2.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.2.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal)
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

9.2.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.2.5.3. Recursos didácticos

BEEKUM, J.	Poco a Poco	Harmonia Hilersum
ENDERSEN	Supplementary Studies	Rubank
LESTER, L.	The Junior Clarinetist	Belwin Mills
PASTOR, V.	Mi Primer Clarinete. Vol. 2	Rivera
ROMERO, A.	Método Comp. Clarinete. Vol. 1	UME
WASTALL, P.	Aprende tocando o Clarinete (cont)	Mundimusic
VOXMAN, H.	Selected Duets. Vol. 1	Rubank Educ.
HARRIS, P.	Party Time	ABRSN
COMESAÑA, S.	El Álbum de Clari	Dos Acordes
LANCELOT	Pezas Clásicas para clarinete e Piano	
MOZART, W.	Menuet and Trío	Oxford
DORSSENLAER	Ferie sur Glacee	Braun
DORSSENLAER	Invocation and Dance	Braun
PAUL	To April	

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

9.3. Curso: 3º de grao elemental

9.3.1. Obxectivos

O Terceiro curso do Grao Elemental das ensinanzas de clarinete contribuirá a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Adoitar unha posición corporal e emprazamento do instrumento correctos.
- Coñecer e valorar a importancia da respiración abdominal-costal-diafragmática para posibilitar un son estable, centrado e de calidade.
- Mellorar o dominio da embocadura permitindo unha boa calidade sonora a través de todos os rexistros.
- Desenrolar o uso das articulacións básicas para conseguir unha maior axilidade e flexibilidade nas propostas musicais do curso.
- Iniciar ó alumno no uso dos reflexos necesarios para corrixir de forma consciente a afinación así como a calidade do son.
- Dominar a escala cromática dende mi2 ata fa5, así como as tonalidades de SibM, Solm, ReM e Sim en diferentes articulacións.
- Desenvolver por si mesmo un sistema de traballo individual que rentabilice o tempo empregado no estudio diario.
- Memorizar un estudio ou movemento dunha obra proposta neste curso, así como as escalas das tonalidades mencionadas anteriormente.

9.3.2. Contidos

- Control e dominio progresivo da posición adoitada ó tocar o clarinete.
- Práctica de exercicios, con e sen instrumento, para continuar desenvolvendo a técnica da respiración abdominal-diafragmática.
- Práctica de exercicios de embocadura e emisión.
- Práctica das escalas do curso así como das súas respectivas escalas por terceiras, en diferentes articulacións e na tesitura proposta nos obxectivos.

- Interpretación e memorización (cando proceda) dos textos musicais propostos para o curso.

9.3.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.3.3.1. Criterios de avaliación

- Adquirir unha posición correcta á hora de tocar o clarinete.
- Adquirir os fundamentos dunha boa técnica respiratoria, embocadura e emisión.
- Correcta realización das diferentes escalas e arpexos programados no curso.
- Correcta interpretación dos diferentes estudos e obras programados no curso.
- Mostrar ó longo do curso a capacidade de aprendizaxe, dedicación, esforzo e interese necesarios para o estudo do instrumento.

9.3.3.2. Mínimos esixibles

- Escala e arpxos ata 2 alteracións.
- Escala Cromática dende Mi2 ata Do3, en diferentes articulacións.
- Estudo dun mínimo de 15 estudos, 4 dúos e 3 obras.
- Interpretar a primeira vista unha peza acorde ao nivel.
- Participar alomenos nunha audición durante o curso.
- Asistir a un concerto durante o curso.

9.3.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.3.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.3.3.3.2. Ferramentas:

O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexarase aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

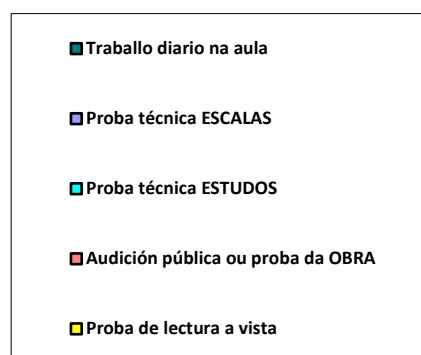
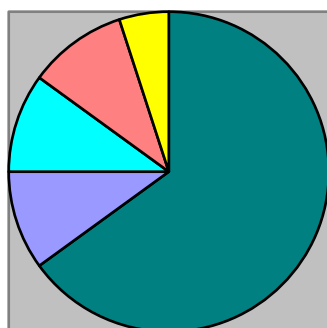
Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema**

extraordinario de avaliación que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.3.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



☉ Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.

- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

No grao elemental terase en conta a asistencia e traballo realizados na clase colectiva dada a existencia de obxectivos directamente vencellados coa mesma (decreto 198 de 27 de setembro de 2007).

9.3.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula a un curso superior ó cal se atope o alumno é necesario que este teña superado todos os obxectivos sinalados para o curso que estea realizando. Ademais deberá de demostrar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ó que pretenda promocionar.

9.3.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu

profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.3.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.3.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou

superior a 5.

Escalas	Estudios	Obras
20%	35%	45%

9.3.6. Recursos didácticos

BEEKUM, J.	Poco a Poco	Harmonia Hilversum
ENDERSEN	Supplementary Studies	Rubank
LANCELOT	25 Estudios Fáciles e Progresivos	
LESTER, L.	The Progressing Clarinetist	Carl Fischer
PASTOR, V.	Mi Primer Clarinete. Vol. 3	Rivera
ROMERO, A.	Método Comp. Clarinete. Vol. 1	UME
VOXMAN, H.	Selected Duets. Vol. 1	Rubank Educ.
BRANDON, P.	Twelve Miniatures	Ricordi
COMESAÑA, S.	El Álbum de Clari	Dos Acordes
CLERISSE, R.	Vielle Chanson	Leduc
DEBUSSY, C.	The Little Negro	JBC
JONHSON, C.	Waltz Moods	Rubank
LANCELOT	Pezas Clásicas para clarinete e Piano	
LANCEN, S.	Vacances	Billaudot
MOZART, W.	Divertimento no.1	Chester

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos

para o alumno en cuestión.

9.4. Curso: 4º de grao elemental

9.4.1. Obxectivos

O Cuarto curso do Grao Elemental das ensinanzas de clarinete contribuirá a desenvolver no alumnado as seguintes capacidades:

- Adoitar unha posición corporal que permita respirar con naturalidade e que favoreza unha correcta colocación do instrumento así como a coordinación entrámbalas mans.
- Controlar o aire mediante a respiración abdominal-diafragmática e os músculos que interveñen na embocadura de maneira que posibiliten unha correcta emisión, afinación, articulación e flexibilidade do son.
- Saber utilizar con precisión os reflexos necesarios para corrixir de forma automática a afinación e a calidade do son.
- Dominar a escala cromática dende mi2 ata sol5 así como as tonalidades ata con dúas alteracións en diferentes articulacións.
- Adquirir hábitos e técnicas de estudo que posibiliten a consecución dos obxectivos do curso.
- Memorizar completamente unha das obras propostas no curso.
- Coñecer as características e posibilidades sonoras do clarinete e saber empregarlas tanto na interpretación individual coma de conxunto.
- Interpretar un repertorio básico, integrado por obras de diferentes épocas e estilos, dunha dificultade acorde con este nivel.
- Coñecer unha breve descrición histórica do clarinete dende a súa aparición ata os nosos días.

9.4.2. Contidos

- Capacidade de control e dominio da posición corporal ó tocar o clarinete.

- Práctica de exercicios, con e sen instrumento, para desenrolar a capacidade pulmonar do alumno na respiración abdominal-diafragmática.
- Exercicios de embocadura e emisión (notas tenidas en diferentes dinámicas abarcando dende mi^2 ata sol^5).
- Práctica das escalas do curso así como das súas respectivas escalas por terceiras, en diferentes articulacións e na tesitura proposta nos obxectivos.
- Interpretación e memorización (cando proceda) dos textos musicais propostos para o curso.
- Coñecemento dos feitos históricos e das características acústicas propias do clarinete e dos instrumentos da súa familia.

9.4.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.4.3.1. Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.

- Dominar as escalas en diferentes alturas e articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Valoración da actitude do alumno ante a materia.

9.4.3.2. Mínimos esixibles

- Escala e arpejos ata 2 alteracións.
- Escala Cromática dende Mi2 ata Mi3, en diferentes articulacións.
- Estudo dun mínimo de 15 estudos, 4 dúos e 3 obras.
- Interpretar a primeira vista unha peza acorde ao nivel.
- Participar alomenos nunha audición durante o curso.
- Asistir a un concerto durante o curso.

9.4.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.4.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.4.3.3.2. Ferramentas:

O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexaranse aspectos tais como as obras,

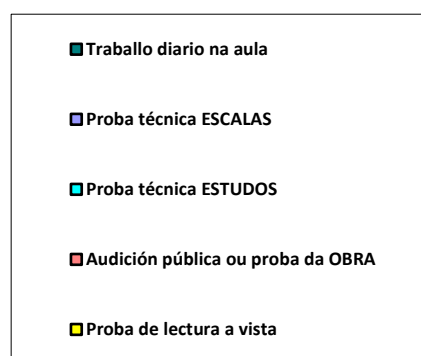
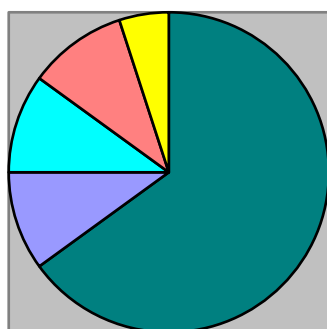
estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.4.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

No grao elemental terase en conta a asistencia e traballo realizados na clase colectiva dada a existencia de obxectivos directamente vencellados coa mesma (decreto 198 de 27 de setembro de 2007).

9.4.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Neste curso non se fará ampliación de matrícula posto que os alumno/as farán a proba de pase de Grao, non tendo superado dita proba non poden acceder a 1º de Grao Profesional

9.4.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu

profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.4.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Tres obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Obras
25%	75%

9.4.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Tres obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Obras
25%	75%

9.4.6. Recursos didácticos

DELECLUSE, U.	20 Estudos Fáceis	
LANCELOT, J.	33 Estudos Fáceis	Ed. Trasatlantiques
LANCELOT, J.	22 Studies	Billaudot
LESTER, L.	The Developing Clarinetist	Belwing Mills
PASTOR, V.	Mi Primer Clarinete. Vol. 4	Rivera
ROMERO, A.	Método Comp. Clarinete.	UME
VOXMAN, H.	Selected Duets. Vol. 1	Rubank Educ.
HOVEY, N,	Pergola	FDS
LEFÉVRE, J.	Sonata I	Schott
MOZART, W.	Divertimento no.2	Rubank
NIELSEN	Fantasy	Wilhelm Hansen
SINGELEEE	4º Solo de Concert	Molenaar
VOXMAN, H.	Concert and Contest	Rubank

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

9.5. Curso: 1º de grao profesional

9.5.1. Obxectivos

- Perfeccionar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar escalas maiores e menores, naturais, harmónicas e melódicas, ata 3 alteracións, e os correspondentes arpejos maiores, menores e de sétima de dominante.
- Practicar a escala cromática dende mi2 ata sol5 en diferentes articulacións.
- Interpretar un repertorio adecuado a este nivel empregando a medida, afinación, fraseo e articulación correctos.
- Memorizar textos musicais.
- Adquirir unha técnica de estudio rendible.

9.5.2. Contidos

- Exercicios de respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Exercicios de mecanismo: escalas, terceiras e arpejos.
- Exercicios de interpretación.
- Exercicios de articulación.
- Técnicas de estudio.
- Coñecemento dalgunhas características acústicas e históricas do clarinete.

9.5.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.5.3.1. Criterios de avaliación

- Tocar correctamente os estudos, as escalas e as obras programadas.
- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretar textos musicais coa medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar correctamente un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.

9.5.3.2. Mínimos esixibles

1ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas maiores e menores de ata tres alteracións.
- Unha obra de estilo clásico.
- 4 estudos de Rose ou 2 máis 2 estudos complementarios.

2ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas maiores e menores de ata tres alteracións.
- Unha obra de estilo romántico.
- 4 estudos de Rose ou 2 máis 2 estudos complementarios.

3ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas maiores e menores de ata tres alteracións.

- Unha obra de estilo moderno.
- 2 estudos de Rose ou 2 máis 2 estudos complementarios.

9.5.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.5.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.5.3.3.2. Ferramentas:

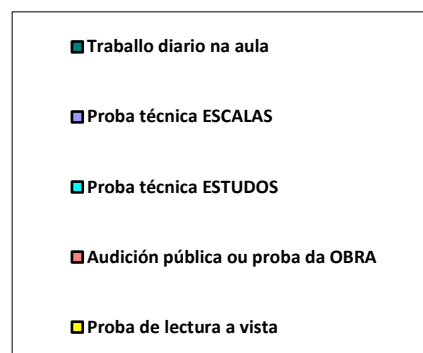
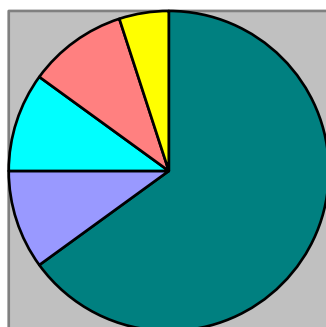
O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexarase aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.5.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.

- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

9.5.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula a un curso superior ó cal se atope o alumno é necesario que este teña superado todos os obxectivos sinalados para o curso que estea realizando. Ademais deberá de demostrar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ó que pretenda promocionar.

9.5.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercicios interpretará o alumno.

9.5.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).

- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.5.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.5.6. Recursos didácticos

GAMBARO, V.	21 Caprichos
ROSE, C.	26 Etudes
KELL, R.	17 Staccato Studies
KLOSÉ	Exercices Journaliers
LANCELOT, J.	33 Estudios Fáciles (cont)
STEVENARD	Escalas
LANCELOT, J.	La Clarinete Clasique (recueil D)
THURSTON, F.	Passage Studies vol. 1
VOXMAN, H.	Selected Duets. Vol. 2
BAERMAN, J.	Adagio
BOZZA, E.	Aria
COLLIS, J.	Festival Solo
DANZI, F.	Sonate B-Dur
FERGUSON, H.	Four Short Pieces
GERMAN, E.	Romance
KORSAKOV, N. R.	Concerto
LEFÈVRE	Sonatas 4, 5 e 6
MILHAUD, D.	Caprice
MILHAUD, D.	Petit Concert
REGER, M.	Romance
SINGELÉE	4º Solo de Concert

SPOHR, L.	Romance
STAMITZ, C.	Concerto no. 3
TARTINI G.	Concertino

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

9.6. Curso: 2º de grao profesional

9.6.1. Obxectivos

- Perfeccionar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar escalas maiores e menores, natural, harmónica e melódica, en tonalidades de ata 4 alteracións, terceiras, arpexos, maiores e menores e de sétima de dominante.
- Practicar a escala cromática dende mi2 ata sol#5 en diferentes articulacións.
- Interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, fraseo e articulación correctos.
- Memorizar textos musicais.
- Adquirir unha técnica de estudio rendible.

9.6.2. Contidos

- Exercicios de respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Exercicios de mecanismo: escalas, terceiras e arpexos.
- Exercicios de interpretación.
- Exercicios de articulación.
- Técnicas de estudio.
- Coñecemento dalgunhas características acústicas e históricas do clarinete.

9.6.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.6.3.1. Criterios de avaliación

- Tocar correctamente os estudos, as escalas e as obras programadas.
- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Interpretar textos musicais coa medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar correctamente un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.

9.6.3.2. Mínimos esixibles

1ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas de Lab M e Fa m.
- Unha obra de estilo clásico.
- 5 estudos de Rose ou Gambaro.

2ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas de Mi M e Do# m.
- Unha obra de estilo romántico.
- 5 estudos de Rose ou Gambaro.

3ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas maiores e menores de ata catro alteracións.
- Unha obra de estilo moderno.

5 estudos de Gambaro / Rose ou 8 de Müller.

9.6.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.6.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.6.3.3.2. Ferramentas:

O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexarase aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

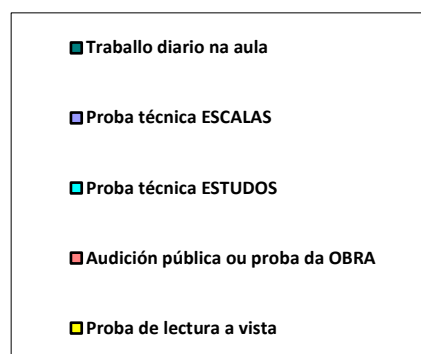
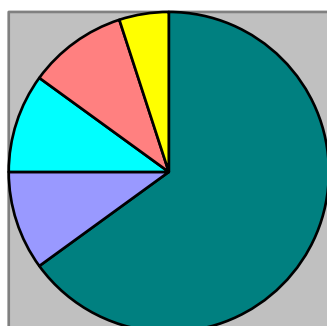
Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.6.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%

B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.

- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

9.6.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula a un curso superior ó cal se atope o alumno é necesario que este teña superado todos os obxectivos sinalados para o curso que estea realizando. Ademais deberá de demostrar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ó que pretenda promocionar.

9.6.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.6.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.6.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.6.6. Recursos didácticos

GABUCCI, A.	60 Divertimenti
GAMBARO	21 Caprichos (cont)
JEANJEAN, P.	Edutes Progressives et Mélodiques

MÜLLER	30 Studies
ROSE, C.	32 Studies
STEVENARD	Escalas (cont)
VOXMAN, H.	Selected Duets. Vol. 2
BAERMANN, C.	Vortragsstück Nr. 32 (do "Klarinett-Schule" op. 63).
BOZZA, E.	Claribel
FASCH	Concerto en Sib M
FINZI, G.	Five Bagatelles Op.23
GADE, N. W.	Fantasistykker op.43
HARRIS, P.	Sonatina
KRENEK, E.	Monologue
KROMMER	Concerto Op.36
LEFEBVRE	Fantasie-Caprice Op. 118
MOZART, W.	Mozartiana
REGER, M.	Two Pieces
REINICKE, C.	Introduction & Allegro appassionato
STRAUSS, R.	Romanze
WEBER C. M ^a	Introdución, Tema e Variacións op.33

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

9.7. Curso: 3º de grao profesional

9.7.1. Obxectivos

- Perfeccionar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar escalas maiores e menores, natural, harmónica e melódica, ata con 5 alteracións, e os correspondentes arpejos maiores, menores e de sétima de dominante.
- Practicar a escala cromática ata La5 en diferentes articulacións.
- Interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, fraseo e articulación correctos.
- Memorizar textos musicais.
- Adquirir unha técnica de estudio rendible.

9.7.2. Contidos

- Exercicios de respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Exercicios de mecanismo: escalas, terceiras e arpejos.
- Exercicios de interpretación.
- Exercicios de articulación.
- Técnicas de estudio.
- Coñecemento dalgunhas características acústicas e históricas do clarinete.

9.7.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.7.3.1. Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas en diferentes alturas e articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar os textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.

9.7.3.2. Mínimos esixibles

1ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas de Reb M e Sib m.
- Unha obra de estilo clásico.
- 5 estudos de Rose.

2ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas de Si M e Sol# m.
- Unha obra de estilo romántico.
- 5 estudos de Rose.

3ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas maiores e menores de ata cinco alteracións.

● Unha obra de estilo moderno.

● 5 estudos de Rose.

9.7.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.7.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.7.3.3.2. Ferramentas:

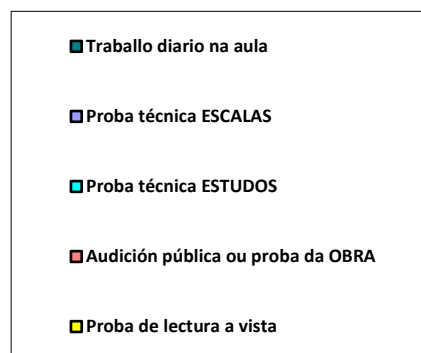
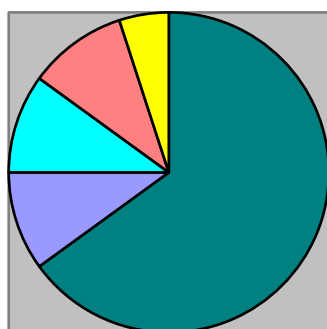
O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexarase aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.7.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.

- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

9.7.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula a un curso superior ó cal se atope o alumno é necesario que este teña superado todos os obxectivos sinalados para o curso que estea realizando. Ademais deberá de demostrar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ó que pretenda promocionar.

9.7.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.7.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).

- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.7.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.7.6. Recursos didácticos

GABUCCI	20 Studi di Media Difficultà
GAMBARO	22 Estudios progresivos
GAY, E.	24 Estudos
KROEPSCH	416 Estudos
ROSE	32 Estudos (cont.)
VOXMAN, H.	Selected Duets. Vol. 2
BARTÓK, B.	Danzas Rumanas
BARTÓK, B.	Sonatina
CHAUSSON, E.	Andante et Allegro
COQUARD	Melodie et Scherzetto
CRUSELL, B. H.	Introdución e Variacións op.12
DANZI	Sonata en Sib M
DAVID, F.	Introduction and Variations on a Theme of Franz Schubert Op. 8.
DONIZETTI, G.	Concertino
GÓMEZ, F.	Lorito (caprice)
HEIDEN, B.	Sonatina
JEAN-JEAN	Arabesques
LEFEVRE, CH.	Fanatasie – Caprice Op.118
MENDELSSOHN	Sonata in Es
MILHAUD, D.	Dúo Concertante
MOUQUET, J.	Solo de Concurso

MOZART, W. A.	Four Church Sonates
PIERNE	Canzonetta
SCHUMANN, R.	Three Romances op. 94
SCIROLI, G.	Sonata
WEBER, C. M.	Concertino op. 26
WEBER, C. M.	Introducción, tema e variacións
JACOB, G.	Five Pieces
KOH OKUMURA	Two Pieces for solo clarinet

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

9.8. Curso: 4º de grao profesional

9.8.1. Obxectivos

- Perfeccionar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar escalas maiores e menores, natural, harmónica e melódica, ata con 6 alteracións, e os correspondentes arpejos maiores, menores e de sétima de dominante.
- Practicar a escala cromática ata la#5 en diferentes articulacións.
- Interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, fraseo e articulación correctos.
- Memorizar textos musicais.
- Adquirir unha técnica de estudio rendible.

9.8.2. Contidos

- Exercicios de respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Exercicios de mecanismo: escalas, terceiras e arpejos.
- Exercicios de interpretación.
- Exercicios de articulación.
- Técnicas de estudio.
- Coñecemento dalgunhas características acústicas e históricas do clarinete.

9.8.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.8.3.1. Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas en diferentes alturas e articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar os textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar un estudio ou un movemento dunha obra de memoria

9.8.3.2. Mínimos esixibles

1ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas de Solb M e Mib m.
- Unha obra de estilo clásico.
- 2 estudos de Rose e 3 complementarios.

2ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas de Fa# M e Re# m.
- Unha obra de estilo romántico.
- 2 estudos de Jean-Jean e 3 complementarios.

3ª Avaliación

- Escala cromática.
- Escalas maiores e menores de ata cinco alteracións.

- Unha obra de estilo moderno.
- 2 estudos de Jean-Jean e 3 complementarios.

9.8.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.8.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.8.3.3.2. Ferramentas:

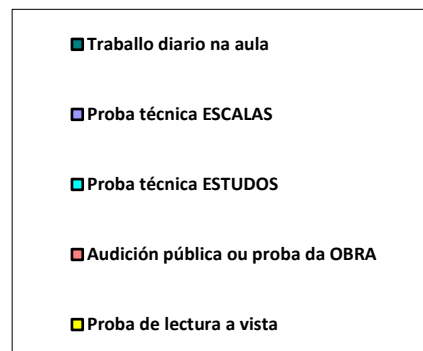
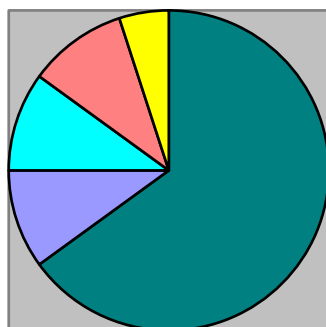
O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexaranse aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.8.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.

- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

9.8.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula a un curso superior ó cal se atope o alumno é necesario que este teña superado todos os obxectivos sinalados para o curso que estea realizando. Ademais deberá de demostrar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ó que pretenda promocionar.

9.8.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.8.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).

- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.8.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.8.6. Recursos didácticos

GAMBARO	22 Estudos Progresivos
GAMBARO	12 Caprichos
JEAN-JEAN	Vademecum do Clarinetista
JEAN-JEAN	20 Etudes Progresives et Melodiques
KELL, R.	30 Estudos de interpretación
KROEPSCH	416 Estudos (cont)
ROSE, C.	40 Estudos
THURSTON	Passage Studies
ARNOLD, M.	Sonatina
CAVALLINI, E.	Adagio e Tarantella
DANZI, F.	Sonata en Sib
DONIZETTI	Studio Primo
HARVEY, P	Sonata
HINDEMITH	Sonata
KURPINSKI, K.	Concerto para clarinete
MARTINU, B.	Sonatina
MENDELSSON	Sonata
MERCADANTE	Concerto SibM
MONTSALVAGE	Self Parafraſis
RABAUD, H.	Solo de Concurso Op.10
REINECKE, C.	Fantasy Pieces Op. 22
ROSSINI, G.	Variacións para clarinete e piano

SAINT-SAËNS, C.	Sonate Op.167
STAMITZ, C.	Concerto no. 1 (Fa M)
TAILLEFERRE, G.	Arabesque
WEBER, C. M.	Duo Concertante
YUSTE, M.	Ingenuidad
ARNOLD, M.	Fantasy
KOCH, E. von.	Monólogo nº3
SUTERMEISTER, H.	Capriccio

REPERTORIO ORQUESTRAL

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

9.9. Curso: 5º de grao profesional

9.9.1. Obxectivos

- Perfeccionar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar escalas maiores e menores, natural, harmónica e melódica, en todas as tonalidades, e os correspondentes arpxos maiores, menores e de sétima de dominante.
- Practicar a escala cromática ata si5 en diferentes articulacións.
- Interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, fraseo e articulación correctos.
- Memorizar textos musicais.
- Adquirir unha técnica de estudio rendible.

9.9.2. Contidos

- Exercicios de respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Exercicios de mecanismo. Escalas, terceiras e arpxos.
- Exercicios de interpretación.
- Exercicios de articulación.
- Técnicas de estudio.
- Coñecemento dalgunhas características acústicas e históricas do clarinete.

9.9.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.9.3.1. Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas en diferentes alturas e articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar os textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.

9.9.3.2. Mínimos esixibles

1ª Avaliación

- Escala cromática.
- Todas as Escalas Maiores e menores.
- Unha obra de estilo clásico.
- 5 estudos de Uhl.

2ª Avaliación

- Escala cromática.
- Todas as Escalas Maiores e menores.
- Unha obra de estilo romántico.
- 5 estudos de Uhl.

3ª Avaliación

- Escala cromática.
- Todas as Escalas Maiores e menores.

● Unha obra de estilo moderno.

● 5 estudos de Uhl.

9.9.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.9.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.9.3.3.2. Ferramentas:

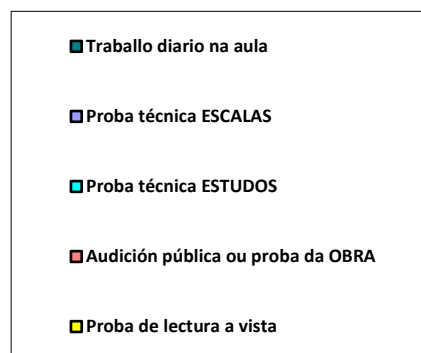
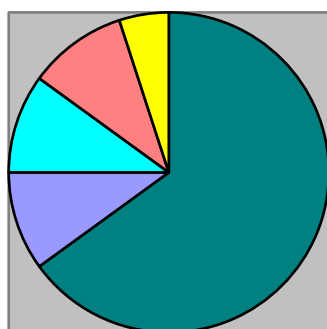
O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexarase aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.9.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.

- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

9.9.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Para conceder a ampliación de matrícula a un curso superior ó cal se atope o alumno é necesario que este teña superado todos os obxectivos sinalados para o curso que estea realizando. Ademais deberá de demostrar un grao de madurez e sensibilidade acorde co curso ó que pretenda promocionar.

9.9.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.9.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).

- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.9.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- Dous estudos (de entre os programados no curso a elección do titor/a ou tribunal).
- Dúas obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Estudos	Obras
20%	35%	45%

9.9.6. Recursos didácticos

FONTANA, L.	Sei Studi Capricci
GIAMPIERI, A.	12 Studi Moderni
JEAN-JEAN	
KROEPSCH	416 Estudios (cont)
ROSE	40 Estudios (cont)
STARK, R.	Arreglos técnicos op.52
UHL, A.	48 Estudios (I)
THURSTON	Passage Studies
BERNSTEIN, L.	Sonata
BROTONS, S.	Sonata Op.46
BUSONI, F.	Concertino Op,48
DEVienne, G.	Segunda Sonata
CRUSELL	Concertos No. 1 (Op. 1) e 2 (Op. 5)
FINZI, G.	Concerto
HOROVITZ, J.	Sonatina
MESSAGER, A.	Solo de Concurso
MILHAUD	Dúo Concertante
MOZART, W.	Clarinet Quintet
REGER, M.	Sonate Op.49/1
ROMERO, A.	Solo de Concurso
SCHUMANN, R.	Fantasiestücke Op.73
SHAW, A.	Concerto

STAMITZ, J.	Concerto en SibM
WEBER, C. M ^a	Concerto No.1 Op.73
YUSTE	Estudo Melódico Op.33
BERIO, L.	Lied
DEL PUERTO, D.	Sonata para clarinete solo
MILUCCIO, G	Rhapsodie
OSBORNE	Rhapsody for Clarinet
STADLER, A.	Tres Caprichos para clarinete só

REPERTORIO ORQUESTRAL

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

9.10. Curso: 6º de grao profesional

9.10.1. Obxectivos

- Perfeccionar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar escalas maiores e menores, natural, harmónica e melódica, en todas as tonalidades, e os correspondentes arpejos maiores, menores e de sétima de dominante.
- Practicar a escala cromática ata do5 en diferentes articulacións.
- Interpretar textos musicais empregando a medida, afinación, fraseo e articulación correctos.
- Memorizar textos musicais.
- Adquirir unha técnica de estudio rendible.

9.10.2. Contidos

- Exercicios de respiración, embocadura, emisión e afinación.
- Exercicios de mecanismo. Escalas, terceiras e arpejos.
- Exercicios de interpretación.
- Exercicios de articulación.
- Técnicas de estudio.
- Coñecemento dalgunhas características acústicas e históricas do clarinete.

9.10.3. Avaliación

En termos xerais, a avaliación terá un carácter eminentemente formativo co fin de detectar as dificultades no instante en que se produzan e ofrecer medidas de reforzo en calquera momento do curso.

Para elo utilizaranse procedementos e ferramentas variados que permitirán valorar o que se quere medir en cada caso, e que serán determinados polo propio profesor/a en función da adecuación cos obxectivos e os contidos que pretenda avaliar.

A avaliación do proceso de aprendizaxe rexerase por unha serie de principios xerais como son a obxectividade, tendo en conta a dificultade de avaliar unha disciplina artística, a transparencia, xa que se aplicarán os criterios de cualificación contidos nesta programación didáctica, e a accesibilidade, dado que alumnado e familias disporán de toda a información relacionada coa súa avaliación ao longo de todo o proceso de ensinanza-aprendizaxe sen limitarse unicamente á cualificación trimestral ou final.

9.10.3.1. Criterios de avaliación

- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e afinación.
- Dominar as escalas en diferentes alturas e articulacións, controlando a emisión e a afinación.
- Interpretar os textos musicais cunha medida, fraseo, articulación e afinación correctos.
- Interpretar un estudio ou un movemento dunha obra de memoria.

9.10.3.2. Mínimos esixibles

1ª Avaliación

- Escala cromática.
- Todas as Escalas Maiores e menores.
- Unha obra de estilo clásico.
- 5 estudos de Polatschek.

2ª Avaliación

- Escala cromática.
- Todas as Escalas Maiores e menores.
- Unha obra de estilo romántico.
- 5 estudos de Polatschek.

3ª Avaliación

- Escala cromática.
- Todas as Escalas Maiores e menores.

- Unha obra de estilo moderno.
- 5 estudos de Polatschek.

9.10.3.3. Procedementos e ferramentas de avaliación

9.10.3.3.1. Procedementos:

Reunións cos pais/nais ou titores do alumnado.

Observación individual do aprendizaxe amosado nas sesións semanais de clase, atendendo a aspectos como a comprensión, adquisición de conceptos, participación activa, corrección e autocorrección.

Observación do seu rendemento, interacción e comportamento en grupo, nas diferentes actividades deseñadas ao efecto.

Observación do grao de consecución dos obxectivos do curso a través de probas obxectivas deseñadas dende a especialidade ao longo do curso.

Exposición do traballo realizado mediante a realización de audicións.

9.10.3.3.2. Ferramentas:

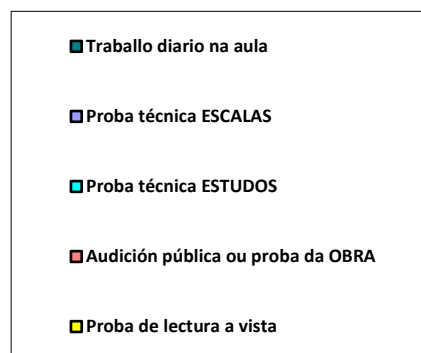
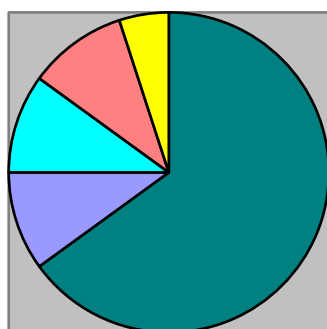
O procedemento xeral de avaliación é o da “avaliación continua”. Como instrumentos para controlar o grao de consecución dos obxectivos temos que mencionar as **audicións** e os **controis** que periodicamente se realizarán. Do mesmo xeito no **caderno da aula** reflexaranse aspectos tais como as obras, estudos e escalas superados polo alumno, faltas de asistencia, actitude ante a materia, etc.

Nos casos de perda do dereito á avaliación continua artillarase un **sistema extraordinario de avaliación** que determine se o alumno ten superados os obxectivos mínimos do curso.

9.10.3.4. Criterios de cualificación

Avaliacións ordinarias		
A. Traballo diario na aula	Libro de Mestre	65%
B. Proba técnica ESCALAS	Ficha de calibración	10%
C. Proba técnica ESTUDOS	Ficha de calibración	10%
D. Proba coa OBRA	Ficha de calibración	10%
E. Proba de lectura a vista	Ficha de calibración	5%

Cando os apartados B, C, D ou E non se leven a cabo por causa xustificada (necesario aportar xustificante por escrito), a cualificación final cambiará de proporcións sumándolle ao apartado A o porcentaxe do apartado no que o alumno non asistiu.



- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para ese curso.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a materia.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.

- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos pero manifestaran unha actitude positiva e ofrecen posibilidades claras de recuperación.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a materia.

Considerarase a asistencia con regularidade a clase como directamente vencellada coa actitude mostrada ante a materia.

9.10.4. Criterios para a concesión de ampliación de matrícula

Neste curso non se fará ampliación de matrícula posto que os alumno/as farán a proba de pase de Grao, non tendo superado dita proba non poden acceder a 1º de Grao Superior.

9.10.5. Medidas de recuperación

Este procedemento de cualificación levarase a cabo para os casos de perda de avaliación continua.

O alumno deberá realizar unha proba.

Esta proba será realizada polos profesores da especialidade de Clarinete.

O alumno deberá acudir a proba co material que lle indicou o seu profesor-titor no informe de materia non superada.

Os profesores decidirán no momento da proba que obras, estudos ou exercizos interpretará o alumno.

9.10.5.1. Procedementos de recuperación ordinarios

Contido da proba:

- Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).

- ☉ Tres obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Obras
20%	80%

9.10.5.2. Probas extraordinarias

Contido da proba:

- ☉ Escala cromática (en relación aos contidos do curso).
- ☉ Escalas de tonalidade (en relación aos contidos do curso).
- ☉ Tres obras (unha a elección do alumno/a).

O resultado do proceso de cualificación da proba expresarase con nota numérica do 1 o 10, considerándose positiva a cualificación igual ou superior a 5.

Escalas	Obras
20%	80%

9.10.6. Recursos didácticos

BACH, J. S.	15 Estudos
BÄRMANN	12 Estudos

CAVALLINI, E.	30 Caprichos para clarinete
JEAN-JEAN	18 Estudos de Perfeccionamento
JEAN-JEAN	Estudos Progresivos e Melódicos
KOVACS	Hommages
KROEPSCH	416 Estudos (cont)
PAGANINI, N.	14 Caprichos
POLATSCHEK	Advanced Studies
STARK	
THURSTON	Passage Studies. Vol. 3.
BAL y GAY	Sonata
BRAHMS, J.	Sonatas 1 e 2 Op.120
CAVALLINI, E.	La Calma
COPLAND, A.	Sonata
CRUSELL, B.	Concertos No. 2 (Op. 5) e 3 (Op. 11)
DEVienne, F.	Premier Sonate
LOVREGGIO, D.	Fantasia sobre a Traviatta
MOZART, W. A.	Concerto KV.622
POULENC, F.	Sonata
ROMERO, A.	Variacións sobre "Lucrecia Borjia"
SPOHR, L.	Concerto Dom Op.26
WEBER, C. M. von	Concerto No.2 Op.74
CAHUZAC	Arlequine

CARTER, E.	GRA
DENISOW	Sonata
MESSIAEN, O.	O Abismo dos Paxaros
MILUCCIO, G.	Rapsodie
STADLER, A.	Heitere Variationen para clarinete só
STRAVINSKY, I.	3 Pezas para Clarinete Só

REPERTORIO ORQUESTRAL

* O profesor seleccionará os recursos didácticos que considere máis oportunos para o alumno en cuestión.

10. Procedementos de avaliación e seguimento da presente programación didáctica

Seguindo as instrucións que se recollen no artigo 2º da orde do 8 de Febreiro de 2008 pola que se regula a avaliación e cualificación do alumnado que cursa as ensinanzas profesionais de música na Comunidade Autónoma de Galicia, e que indican que “[...]a avaliación terá un carácter formativo e orientador do proceso educativo e proporcionará unha información constante que permita mellorar tanto os procesos coma os resultados da intervención educativa[...]”, este departamento leva a cabo unha tripla avaliación: do proceso de aprendizaxe (que se desenvolveu no apartado correspondente de cada curso), da programación didáctica e da nosa labor docente.

O seguimento e avaliación das programacións será rexistrado por cada docente e tratado nas reunións periódicas do departamento, quedando constancia na acta daquelas desviacións e modificacións acordadas. Estas ideas e propostas de mellora serán incluídas na memoria final do departamento, xa que servirán de base para a elaboración da programación didáctica do vindeiro curso.

Por outra banda, a misión da Comisión de Coordinación Pedagóxica será a de garantir que as programacións didácticas dos distintos departamentos presenten coherencia secuencial entre todas elas, e indicar, se é o caso, as modificacións pertinentes que deberán ser realizadas polos departamentos.

Dende o Departamento de Clarinete para avaliar a nosa programación didáctica teremos en conta os seguintes aspectos:

- **Obxectivos:** Adecuación ás necesidades específicas do alumnado e do Proxecto Educativo do Centro
- **Contidos:** Validez na súa elección con respecto aos obxectivos plantexados e adecuación ao nivel do alumnado
- **Actividades:** Atención á diversidade das capacidades e adecuación aos intereses do alumnado e aos seus ritmos de aprendizaxe
- **Criterios metodolóxicos:** A adecuación e coherencia dos mesmos

- **Os medios e recursos:** Avaliación dos criterios para a elección dos medios e recursos didácticos e a súa adecuación aos obxectivos propostos.
- **A avaliación:** Comprobarase a idoneidade e a adecuación entre criterios de avaliación, técnicas e procedementos, así como entre os criterios de avaliación, contidos e obxectivos
- **alumnado:** A relación co alumnado, ademais do clima de convivencia e traballo.

11. Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento de vento madeira

Do mesmo xeito que se indica no punto anterior, a avaliación do labor docente supón un dos tres elementos a avaliar dentro do noso sistema educativo xunto co proceso de aprendizaxe e a programación didáctica.

Será misión do profesorado realizar a análise dos datos que obteña trala avaliación do alumnado e da programación didáctica para realizar as diferentes adaptacións ou adecuacións das estratexias metodolóxicas co fin de mellorar os resultados acadados.

Para levar a cabo este proceso contarase tamén coa análise das enquisas de satisfacción do alumnado como vía alternativa ás clases para obter datos directos relativos á súa función.

Nas reunións do departamento trataranse todos estes puntos ademais dos que o profesorado considere relevantes, sen descoidar aspectos como os recursos materiais e persoais dos que dispón o propio departamento para ofrecer unha ensinanza de calidade, trasladando á Comisión de Coordinación Pedagóxica todo aquilo que se estime oportuno.

12. ANEXOS

12.1. Probas de acceso 1º de grao profesional

Extracto do Decreto 203/2007, do 27 de setembro. DOG do 31 de outubro de 2007 Artigo 11º.

Para acceder ao primeiro curso das ensinanzas profesionais de música cumprirá superar unha proba específica de acceso. Mediante esta proba valorarase a madureza, as aptitudes e os coñecementos para cursar con aproveitamento as ensinanzas profesionais, de acordo cos obxectivos establecidos neste decreto.

A Consellería de Educación e Ordenación Universitaria regulará o procedemento de acceso ao primeiro curso, que se axustará a proba de clarinete no disposto nos puntos seguintes.

- Para a especialidade de clarinete a devandita proba consistirá na Interpretación, no instrumento da especialidade que opte, de tres obras pertencentes a distintos estilos, das cales, como mínimo, unha deberá interpretarse de memoria. Este exercicio cualificarase de cero a dez puntos, e cumprirá unha cualificación mínima de cinco puntos para o superar.
- A puntuación definitiva da proba citada nos puntos anteriores será a media ponderada da cualificación obtida en ambos exercicios. Para estes efectos ponderarase o primeiro deles nun 70%.
- A superación da proba de acceso faculta exclusivamente para se matricular no curso académico en que fose convocada.

12.1.1. Contidos

- Capacidade de control e dominio da posición corporal ó tocar o clarinete.
- Práctica de exercicios, con e sen instrumento, para desenvolver a capacidade pulmonar do alumno na respiración abdominal-diafragmática.

- Exercicios de embocadura e emisión (notas tenidas en diferentes dinámicas abarcando dende mi_2 ata sol_5).
- Práctica das escalas do curso, así como das súas respectivas escalas por terceiras, en diferentes articulacións e na tesitura proposta nos obxectivos.
- Interpretación e memorización (cando proceda) dos textos musicais propostos para o curso.
- Coñecemento dos feitos históricos e das características acústicas propias do clarinete e dos instrumentos da súa familia.

12.1.2. Criterios de avaliación

- Utilizar o esforzo muscular, a respiración e relaxación adecuados ás esixencias da execución instrumental. Con este criterio preténdese avaliar o dominio da coordinación motriz e o equilibrio entre os indispensables esforzos musculares que require a execución instrumental e o grao de relaxación necesaria para evitar tensións que conduzan a unha perda de control na execución.
- Demostrar o dominio na execución de estudos e obras sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Este criterio avalía a capacidade de relacionar os coñecementos técnicos e teóricos necesarios para alcanzar unha interpretación adecuada.
- Demostrar sensibilidade auditiva na afinación e no uso das posibilidades sonoras do instrumento. Mediante este criterio preténdese avaliar o coñecemento das características e do funcionamento mecánico do instrumento e a utilización das súas posibilidades.
- Interpretar obras das distintas épocas e estilos. Trátase de avaliar o coñecemento que o alumnado posúe do repertorio do seu instrumento, así como o grao de sensibilidade e imaxinación para aplicar os criterios estéticos correspondentes.
- Interpretar de memoria polo menos unha das obras do repertorio de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mediante este criterio valórase o dominio e a comprensión que o alumnado posúe das obras, así como a capacidade de concentración sobre o resultado sonoro delas.
- Amosar a autonomía necesaria para abordar a interpretación dentro das marxes de flexibilidade que permita o texto musical. Este criterio avalía o concepto persoal estilístico e a liberdade de interpretación dentro do respecto ó texto.


- Amosar no programa presentado capacidade comunicativa e calidade artística. Mediante este criterio preténdese avaliar a capacidade de autocontrol e grao de madureza da súa personalidade artística.

12.1.3. Criterios de cualificación

Atenderanse aos parámetros marcados na folla de calibración.

- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para esta proba.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para esta proba.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a proba.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a proba.

O acompañamento de piano nas obras que así o requiran será por conta do alumno.

 Obras orientativas:

Obras	Autor
Allegretto Fantasia	Mikow
Concerto	R. Korsakov
Concerto nº3	C. Stamitz
Divertimento nº2	W. A. Mozart

El Album de Clari	S. Comesaña
<ul style="list-style-type: none">• Le Tambourin - Rameau• Canon - Pachelbel• Te Swan - Saint-Säens• Serenade - Schubert• Siciliano - Pergolesi	
Fantasy	C. Nielsen
Four Short Pieces	H. Ferguson
Petit Concerto	D. Milhaud
Sonata nº2	J. X. Lefèvre
Pergola	N. Hovey and B. Leonard

12.2. Probas de acceso a outros cursos.

A proba consistirá:

- Para o **grao elemental**, na interpretación no instrumento da especialidade á que se opte, de dúas obras de libre elección e unha obra ou exercicio a primeira vista proposto polo tribunal que contará o 60% da nota total das probas.
- Para o **grao profesional**, na interpretación de tres obras de diferentes estilos (unha delas de memoria) con acompañamento de piano de ser o caso. Como orientación das obras a interpretar servirá o listado de obras (de esta programación) do curso anterior ao cal se pretenda acceder. Esta proba puntúa un 70% do total.

12.2.1. Contidos

Os contidos serán os rexistrados na programación propios do curso anterior ao que se pretenda acceder.

12.2.2. Criterios de avaliación

- Interpretar un repertorio estilisticamente variado e dunha dificultade acorde co establecido no listado orientativo de obras estipulado na programación da materia.
- Mostrar na interpretación do repertorio o necesario coñecemento da partitura xeral, é dicir, tanto da parte de clarinete como da de piano.
- Coñecer e aplicar á interpretación as características estilísticas do repertorio programado.
- Dominar tecnicamente as obras a interpretar.
- Na obra a interpretar de memoria mostrar o dominio necesario deste recurso.
- Coñecer e aplicar nas obras interpretadas os seguintes recursos: staccato, legato e matices.
- Mostrar un correcto control do aire mediante a respiración abdominal-diafragmática, así como dos músculos que forman a embocadura, de maneira que se posibilite una correcta emisión, afinación, articulación flexibilidade e calidade de son.

- Emitir un son estable e de calidade en tódolos rexistros do instrumento e nos diferentes matices.
- Mostrar a capacidade e os reflexos necesarios para corrixir de xeito automático a afinación e a calidade do son.
- Adoitar una postura corporal que permita a correcta colocación do instrumento e que posibilite tanto respirar con naturalidade como a boa coordinación entrámbalas mans.
- Avaliaranse aspectos propios da práctica de conxunto como a ensamble clarinete-piano (supoñendo que esta sexa a formación), xestos da concertación, etc.

*O grao de consecución dos puntos 7, 8, 9 e 10 haberá que adaptalo ao curso ao que se pretenda acceder.

12.2.3. Criterios de cualificación

Atenderanse aos parámetros marcados na folla de calibración.

- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para esta proba.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para esta proba.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a proba.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a proba.

12.3. Premios Fin de Grao

Segundo consta na lexislación vixente, os departamentos didácticos establecerán os criterios valorativos para a obtención do premio de fin de grao profesional.

12.3.1. Contidos da proba

- Presentación por parte dos aspirantes dun programa cunha duración comprendida entre os 15 e os 30 minutos, sendo 15 minutos a duración mínima para a proba.
- Inclusión dunha serie de obras que representen estilos diferentes, quedando excluídos desta particularidade os instrumentos nos que non sexa posible.
- Elaboración, por parte do aspirante, e posterior entrega na secretaría do Centro (con rexistro de entrada e mediante soporte informático) das notas ao programa elaboradas por el/a mesmo/a, cando menos con tres días de antelación á celebración da proba, non recolléndose ningunha fóra de prazo sen a debida xustificación, que será atendida a criterio da Dirección do Centro.

12.3.2. Criterios de avaliación

- Realizar unha interpretación musical de calidade acorde ás esixencias da proba.
- Presentar un programa coherente en relación aos contidos expostos.
- Interpretar un programa que presente obras de diferentes épocas e/ou estilos cunha dificultade acorde ao nivel.
- Interpretar un programa musical cun son, medida, frases, articulación e afinación acorde o nivel da proba.
- Controlar a técnica respiratoria, embocadura, emisión e posición corporal
- Actitude positiva no escenario e ante a proba
- Valorarase positivamente a interpretación dunha obra de memoria
- Valorarase positivamente a interpretación das obras con acompañamento se estas o requiren.

12.3.3. Criterios de cualificación

Atenderanse aos parámetros marcados na folla de calibración.

- Serán cualificados con un 9 ou un 10 os alumnos que superen de xeito sobresaínte os obxectivos fixados para esta proba.
- Serán cualificados cun 7 ou 8 os alumnos que superen de xeito notable os obxectivos fixados para esta proba.
- Serán cualificados cun 6 os alumnos que superen os obxectivos mínimos e manifesten una actitude positiva cara a proba.
- Serán cualificados cun 5 os alumnos que simplemente superen os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 4 os alumnos que non acadaran os obxectivos mínimos.
- Serán cualificados cun 3, 2 ou 1 aqueles alumnos que claramente non acadaran os obxectivos mínimos, dependendo a cualificación dos criterios de avaliación referidos á actitude ante a proba.

12.4. Folla de calibración para audicións e/ou probas instrumentais.

Indicador	Porcentaxe	Nota
Actitude	5 %	
Adecuación á partitura	25 %	
Afinación	10 %	
Calidade de son	10 %	
Habito postural e respiración	10 %	
Interpretación	25 %	
Tempo	15 %	
TOTAL		

12.5. Folla de calibración para escalas.

Indicador	Porcentaxe	Nota
Articulación	5 %	
Actitude	5 %	
Afinación	5 %	
Calidade de son	5 %	
Habito postural e respiración	5 %	
Parábola	5 %	
TOTAL		

Escalas 70 %						

12.6. Folla de calibración para primeira vista.

Indicador	Porcentaxe	Nota
Actitude	10 %	
Adecuación á partitura	30 %	
Afinación	10 %	
Calidade de son	10 %	
Habito postural e respiración	10 %	
Interpretación	30 %	
TOTAL		